

Tri slobode specijal

Eskalacija represije i nasilja

Nasilje na ulicama širom Srbije eskaliralo je u poslednje dve nedelje. Najpre su počeli napadi pristalica SNS-a na građane/ke, da bi potom policija preuzela štafetu i nastavila sa fizičkim obračunom sa demonstrantima. A sve je počelo nizom povezanih napada na građane/ke manjih mesta Vojvodine.

Jedan od tih događaja bila je i izložba fotografija. Naime, u Bačkom Petrovcu je **9. avgusta**, kao doprinos "Slovačkim narodnim svečanostima", trebalo da bude održana i izložba fotografija na kojima su prikazani protesti održani širom Vojvodine i namera je bila da se pokaže i da su građani slovačke nacionalne pripadnosti deo protesta i građanskog društva Srbije. Međutim, na dan održavanja izložbe okupila se grupa podržavalaca i članova SNS-a koja je došla sa namerom da prekine događaj. Pristalice SNS-a vređale su okupljene i pocepali su izložene fotografije. Među tom grupom bili su i lokalni opštinski funkcioneri. Policija koja se tu nalazila, tradicionalno nije reagovala i pustila je pristalice vladajuće stranke da unište izložbu. Dve ženske osobe povređene su od strane nasilnih pristalica SNS-a, a napadnuti su i ratni veterani koji su došli da podrže održavanje izložbe. Ipak, policija je uhapsila dvojicu ratnih veterana ali ne i one koji su sprečavali održavanje kulturne manifestacije. Propao je pokušaj meštana da izložbu održe u kasnim poslepodnevnim časovima, jer su se batinaši ponovo okupili. Sutradan su građani pokušali da ponovo održe izložbu, ali su jake policijske snage sprečavale dolazak građana/ki iz drugih delova zemlje koji su želeli da pruže podršku meštanima Bačkog Petrovca. Međutim, policija nije sprečavala ponovno okupljanje simpatizera SNS-a koji su sprečavali održavanje izložbe. Jedan meštanin je te večeri i napadnut od strane batinaša sa palicama i maskama na licu. Batinaši su mu tom prilikom ukrali auto i polomili telefon.

U nedelju **10. avgusta**, započinje masovna akcija simpatizera SNS-a u novosadskom naselju Liman. Oni bez saglasnosti stanara dolaze i počinju da kreće zidove zgrada u boje srpske zastave. Veruje se da je to bio odgovor na to što su građani/ke veče pre prekrecili grafite mržnje koji su bili išarani po naselju. Nekoliko meštana pokušalo je da spreči ovo nedozvoljeno menjanje izgleda njihovih zgrada, ali su ih pristalice SNS-a sa kačketima i u crnom napali. Jedan muškarac navodi da ga je tuklo 10-15 huligana kada su primetili da je snimao kako tuku drugog čoveka. Dva inspektora su sve to posmatrala iz neposredne blizine. U jednom od napada na nezadovoljne građane učestvovao je i direktor Pokrajinskog fonda za penzijsko i invalidsko osiguranje, navode Zborovi Novog Sada.

TRI SLOBODE POD LUPOM

Građanske
inicijative

sloboda izražavanja

sloboda okupljanja

sloboda udruživanja

U Vrbasu su **10. avgusta** organizovani protest građana ali i kontra-protest pristalica i članova SNS-a. U jednom trenutku došlo je do guranja dve grupe koje je policija razdvojila. Prilikom protesta, pristalice SNS-a gađale su građane flašama i jajima i ometali su uključenje televizije N1 uperivši laser u novinarku i snimatelja.

U Bačkoj Palanci se **11. avgusta** održao protest podrške sugrađaninu koji je dan ranije napadnut pokušavajući da dođe na izložbu fotografija u Bačkom Petrovcu. Njega su napali muškarci sa fantomkama, pendrecima i noževima koji su izašli iz neregistrovanih automobila. Te večeri u Bačkoj Palanci organizovan je i kontra-skup pristalica SNS-a koji su građane gađali flašama i jajima. Nakon protesta napadnut je jedan učesnik protesta dok se biciklom vraćao kući. On navodi da su ga napali lokalni funkcioneri. Naredni dan, **12. avgusta** održan je još jedan protest građana Bačke Palanke, a ovog puta situacija je bila napetija. Pristalice SNS-a gađale su okupljene flašama, jajima i petardama. Policija nije ni jednom reagovala. Ovaj kontra-skup najavio je predsednik opštine.

Grupa od stotinak nepoznatih muškaraca u crnom došla je organizovano **12. avgusta** u Bački Petrovac i još jednom sprečila održavanje protesta u ovom mestu. Protest građana/ki je otkazan iz razloga ugrožene bezbednosti, a ugrožene su bile i tri novinarske ekipe iz Slovačke.

Naprednjaci su počeli da se okupljaju i pred protest zakazan u Vrbasu takođe **12. avgusta**. Te večeri pristalice vladajuće stranke svoju agresiju počinju da ispoljavaju na viši i opasniji nivo. Oni na građane počinju da ispaljuju pirotehnička sredstva*: vatromet i petarde, da ih gađaju kamenicama i zaleđenim flašama vode. Policija nije reagovala prema nasilnim pristalicama SNS-a i nije ih sprečila u napadu na građane/ke, u kojima je više ljudi povređeno i zadobilo je posekotine i rane od pirotehničkih sredstava i kamenica. Građani/ke Vrbasa pokazali su da su gađani različitim predmetima poput: alata, nunčaki i letvi. Aktivistkinja iz organizacije "Studentski glas Vrbas" izjavila je da ima informacije da je više od 60 ljudi primljeno u Urgentni centar zbog posledica napada SNS-ovaca. Ipak, predstavnici vlasti i snaga policije su hitro optužili građane/ke da su navodno napali prostorije SNS-a, iako se na snimcima može jasno videti da prvi napad pirotehnikom dolazi iz pravca gde su bili okupljeni batinaši SNS-a. U napadu SNS-a povređen je asistent snimatelja N1 koji je kamenjem pogođen u stomak i rame, i urednik portala Mašina Marko Miletić. Iste večeri desio se i opisani napad grupe maskiranih muškaraca na građane/ke u Bačkoj Palanci.

*Prvi napad pirotehničkim sredstvima na građane/ke od strane pristalica SNS-a zabeležen je u maju 2025. godine u mestu Kula u Vojvodini, kada su gradom ceo dan tumarali nepoznati muškarci u velikim grupama i zastrašivali građane/ke. Kao reakcija na to, građani/ke su se okupili u znak negodovanja, a onda su ih muškarci, među kojima i opštinski funkcioneri SNS-a gađali pirotehničkim sredstvima i kamenicama. O ovome smo izvestili u našem izveštaju Tri slobode pod lupom.

TRI SLOBODE POD LUPOM

Građanske
inicijative

sloboda izražavanja

sloboda okupljanja

sloboda udruživanja

Te večeri se građani/ke spontano okupljaju u drugim gradovima Srbije kao reakcija na nasilje zabeleženo u Vrbasu i Bačkoj Palanci. U Novom Sadu građani/ke su se okupili ispred prostorija SNS-a. Iz prostorija stranke su u jednom trenutku izašli muškarci koji počinju da gađaju okupljene različitim predmetima, čak i stolicama. Oni su to radili dok je red policije stajao ispred njih i nije ih sprečavao u nasilnim radnjama. Među simpatizerima SNS-a viđena su lica sa kriminalnom pozadinom, pa čak i muškarac koji je osuđen za ubistvo u pokušaju i to bivšeg policajca. Građani/ke su se okupili u Beogradu, ali je policijski kordon u opremi za razbijanje demonstracija počeo da potiskuje građane/ke. Na protestu je snimljen i trenutak kada policajac lupa šamar ženi koja se držala za štit policajca jer je prethodno on gurnuo njenu ćerku. Nakon ovih događaja, protesti počinju da se održavaju svake večeri, ali i nasilje policije nad demonstrantima.

Naredne večeri, **13. avgusta**, napetosti rastu. U Beogradu se okupljaju građani/ke, ali u Pionirskom parku veliku grupu muškaraca dovodi i brat predsednika države Andrej Vučić. Među okupljenima u Pionirskom parku koji je postao ponat kao “Ćacilend” od kada u njemu borave pristalice SNS-a, viđen je i muškarac osuđen za ubistvo francuskog državljanina i navijača Brisa Tatona. Iz “Ćacilenda” su letele flaše i pirotehnička sredstva ka građanima/kama, ali je policija reagovala samo prema demonstrantima. Privedeno je više građana/ki, jedan student je zadobio više udaraca od strane policije, a snimljen je i slučaj nasilnog privođenja dva demonstranta koje su policajci naterali da kleče i tom prilikom ih udarali. Građani/ke su se okupili i na Novom Beogradu, a pripadnici žandarmerije zaustavili su građane/ke i sprečili ih da dođu do prostorija SNS-a. U jednom trenutku došlo je do sukoba građana sa policijom, a ispaljen je i suzavac. Tokom noći predsednik države se dva puta na ulici obratio svojim pristalicama. On je, boraveći u Ćacilendu, optužio medije za navodno “najprljaviju kampanju”, a potom je ispred prostorija SNS-a u centru Beograda, napadnuta novinarka Danica Ilić dok je pokušavala da dobije izjavu od predsednika. Njoj su pripadnici obezbeđenja stranačkih prostorija oduzeli telefon i bacili ga na zemlju, a potom su gazili novinarku po rukama dok je pokušavala da dohvati bačen telefon. Skup je organizovan i u Nišu, gde je policija takođe krenula nasilno da potiskuje građane/ke i tom prilikom brutalno istukla i privela jednog studenta. Dramatične scene zabeležen su te večeri u Novom Sadu. U toku noći viđeni su maskirani muškarci sa palicama kako kreću ka mestu okupljanja građana/ki. Batinaši napadaju građanina na kog su naišli na ulici, a potom ispred prostorija SNS-a počinju da gađaju okupljene demonstrante pirotehničkim sredstvima. U jednom trenutku ispred prostorija vladajuće stranke našli su se i pripadnici specijalnih jedinica Kobri, a jedan od njih izvadio je pištolj i pucao u vazduh, jer se, kako je naknadno objasnio, navodno osetio ugroženim. U incidentima u Novom Sadu napadnuti su novinari Nikola Bilić sa novosadskog portala 192 i Žarko Bogosavljević, urednik portala Razglas news. Bilić je pretučen i završio je u Urgentnom centru Kliničkog centra Vojvodine, a Bogosavljević je udaren palicom u glavu ali je na sreću imao kacigu na glavi te nije povređen.

TRI SLOBODE POD LUPOM

Građanske
inicijative

sloboda izražavanja

sloboda okupljanja

sloboda udruživanja

Možda najstrašniji primeri policijske brutalnosti došli su naredne noći, **14. avgusta**, iz Valjeva. Policija je počela da rasteruje okupljene i da mučki prebija građane/ke Valjeva uključujući i maloletnike. Na jednom snimku se vidi kako veliki broj policajaca šutira i pendrecima udara dva momka koja leže na zemlji. Na jednom snimku se vidi teško prebijanje maloletnog dečaka o čijem se zdravstvenom stanju i dalje ništa ne zna. Na trećoj lokaciju, policajci su tukli još jednog muškarca koji je ležao na zemlji, a jedan od policajaca ga je ciljano udarao u predeo između nogu. Prilikom prebijanja još jednog muškarca u Valjevu, čuje se policajac koji mu postavlja pitanje “Jesi ti opozicionar?”. Pripadnici policije su, prema svedočenjima, napadali ljude na lokacijama širom grada, a u bolnicu je primljeno preko 60 građana/ki koji su napadnuti od strane policije.

Iste večeri incidenti su izbili i u Beogradu. Ponovo isti scenario, muškarci u crnom sa palicama ispaljuju pirotehnička sredstva ka građanima/kama, policija na to ne reaguje, ali onda kada građani/ke uzvrate kreću da hapse i privode protestante. U napadu huligana te večeri povređen je i opozicioni poslanik kada ga je 7-8 maskiranih huligana udaralo motkama po glavi i rukama. Te večeri zabeleženo je više privođenja građana/ki, ali naročito se izdvaja privođenje koje su sprovedli pripadnici specijalne Jedinice za obezbeđenje određenih ličnosti i objekata. Naime, oni su u centru Beogradu uhapsili više lica, među kojima i studente/kinje za koje se do sutradan nije znalo gde se nalaze. Nakon puštanja na slobodu, u javnost stižu uznemirujući iskazi o postupanju prema privedenima. Studentkinja Nikolina Sindelić, koja je bila među privedenima, koji su odvedeni od strane pripadnika JZO u garažu Vlade Srbije, navodi da ju je komandant ove jedinice Marko Kričak tukao i pretio silovanjem. Kao ni većini žena žrtava rodno zasnovanog nasilja u Srbiji, MUP nije poverovao ni Nikolini, već su momentalno objavili saopštenje u kojima demantuju da je bilo “primene sredstava prinude, vezivanja, vređanja ili bilo kakvog maltretiranja.” Ovakvo saopštenje, i degradiranje kojem je Nikolina daniha nakon ovog incidenta izložena - objavljene su njene intimne fotografije nastale dok je bila maloletna i prikazuju se na prorežimskoj televiziji i u tabloidima, pokazatelj su duboko ukorenjene mizoginije koju ova vlast u Srbiji neguje. Žene trpe nasilje od strane same policije kojoj treba da se obrate u slučaju da nasilje dožive. Država staje iza nasilnika, a žrtva nastavlja da trpi pritiske zbog toga što je o nasilju progovorila. Nasilje koje sprovode pripadnici državnih organa usmereno je ka proterivanju žena iz javnih prostora i predstavlja ponovno guranje žena van sfere društveno-političkog delovanja. O nasilnom ponašanju prilikom privođenja svedočio je i student Dušan Cvetković, takođe priveden bez ikakvog povoda od strane JZO dok je stajao na ulici. Dušan je svedočio o batinama koje je dobio i pretnji od strane jednog policajca koji je rekao da “će ga upucati”.

TRI SLOBODE POD LUPOM

Građanske
inicijative

sloboda izražavanja

sloboda okupljanja

sloboda udruživanja

Te večeri, revoltirani nasiljem koje sprovode pristalice SNS-a i selektivnim reagovanjem policije, građani/ke su demolirali prostorije SNS-a u Novom Sadu koje su bile prazne. Sukob građana/ki sa pristalicama SNS-a izbio je i u Čačku, gde su se dve grupe međusobno gađale flašama i jajima.

U noći **15. avgusta**, policija u Beogradu na ulicu izvodi i oklopna vozila. Na građane/ke je bačen suzavac, a više građana/ki je napadnuto od strane policije. Policija je ponovo ispoljila svoju brutalnost prema demonstrantima, ali u slučaju kada SNS batinaši vuku građane na ulici, oni to mirno posmatraju i ne reaguju. Polijska brutalnost rezervisana je samo za studente/kinje i građane/ke koji protestuju. Svesni onoga što čine, policajci počinju da sprečavaju građane/ke i medije da snimaju njihova nasilna privođenja. Pored toga, pojedini policajci direktno i napadaju novinare/ke. Dok je stajao sa prijateljima i kolegama na protestu u petak uveče kod Generalštaba, novinaru Vuku Cvijiću iza leđa je prišao policajac u oklopu i poprskao ga nekim hemijskim sredstvom, usled čega je Cvijić sat vremena bio gotovo slep. Ipak, pojedini snimci dođu do javnosti, kao što je slučaj privođenja građanskog aktiviste iz Čačka Draška Darijevića. Njega na snimku provide dva policajca kada im u jednom trenutku prilazi načelnik policije iz tog grada i udara Draška u stomak.

U subotu **16. avgusta** održan je veliki protest u Valjevu. Građani/ke iz brojnih gradova došli su da iskažu revolt zbog brutalnog policijskog nasilja koje je u tom gradu sprovedeno na protestu održanom dve noći ranije. Pojedini učesnici protesta razbili su izloge prostorija SNS-a, a policija je kasnije potiskivala građane/ke u drugom delu grada. U Beogradu je iste noći održan protest, na kojem je policija još jednom upotrebila suzavac da rastera okupljene. Oklopna vozila su i ove večeri bila na ulici, a jedno lice sa značkom je izvadilo i pištolj na građane/ke. Kod Vukovog spomenika policajci su pretukli grupu mladića zbog čega su oni prebačeni u sanitetsko vozilo hitne pomoći. Policajci su burno reagovali i kada su videli da ih prilikom jednog privođenja građani snimaju. Haos na ulicama Beograda zabeležen je i 18. avgusta. Letele su šok bombe, suzavac i pirotehnika, a nekoliko lica je razbilo izlog prostorija SNS-a.

Narednih dana situacija se relativno smirila, ali su se nastavili protesti zbog velikog broja uhapšenih i privedenih. Policija je neselektivno hapsila mirne građane/ke, dok nije poznat ni jedan slučaj hapšenja pristalica SNS-a koji su napadali građane/ke. Prema saopštenjima MUP-a, za četiri noći incidenata uhapšeno je 223 osobe. U Novom Sadu, građani/ke blokiraju Sud tražeći oslobađanje 6 osoba uhapšenih zbog navodnog napada na pripadnike Kobri na protestu 13. avgusta. Prilikom blokada došlo je do intervencije policije, koja je uhapsila članove opozicione stranke Pokret slobodnih građana i ponovo odredila pritvor aktivisti PSG-a i profesoru Radivoju Jovoviću. Prilikom intervencije policije povređena je novinarka N1 i napadnut je novinar portal Razglas news.